

NORGES HØYESTERETT

Den 22. november 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Indreberg, Ringnes og Bergh i

HR-2019-2168-U, (sak nr. 19-151797SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

Bibby Transport Ltd.

(advokat Henrik Hagberg)

mot

Yara Insurance DAC
If P&C Insurance Holding Ltd.
Yara Asia Pte. Ltd.

(advokat Frithjof Herlofsen)

Avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder en videre anke over avgjørelse om bevilgning i erstatningssak. Spørsmålet er om det er gitt samtykke til fremleggelse av bevis som er omfattet av advokaters taushetsplikt, jf. tvisteloven § 22-5 tredje ledd, jf. første ledd.
- (2) Ved stevning 17. november 2017 fremmet Yara Asia Pte. Ltd. («Yara») krav om erstatning mot blant andre Bibby Transport Ltd. («Bibby») for tap/skade på gjødsel under transport med skipet MV «Cheshire». Bibby er skipets eier.
- (3) Basert på Yaras begjæring om bevilgning rettet mot Bibby avsa Oslo tingrett 8. oktober 2019 kjennelse der slutningen punkt 3 lyder slik:
 - «3. **Bibby Transport Ltd. pålegges å fremlegge alle forklaringer ('statements') samt utkast til forklaringer/bevisopptak fra mannskapet om bord på MV 'Cheshire'. I tillegg bes det opplyst når forklaringene/bevisopptakene ble utført, når forklaringene/bevisopptakene ble signert samt hvem som var til stede da forklaringene/bevisopptakene ble avgitt. Det fremlegges også eventuelle lyd-/filmopptak av forklaringene.»**
- (4) Skriftlige, signerte forklaringer fra de aktuelle personene tilhørende mannskapet var fremlagt allerede før tingrettens kjennelse ble avsagt. Bibby anket til lagmannsretten den delen av kjennelsen som gjaldt «utkast til forklaringer/bevisopptak fra mannskapet om bord på MV 'Cheshire'.»
- (5) Borgarting lagmannsrett avsa 5. september 2019 kjennelse med slik slutning:

«1. **Anken forkastes.**

2. **I sakskostnader for tingretten og lagmannsretten betaler Bibby Transport Ltd. 40 000 – førtitusen – kroner til Yara Asia Pte. Ltd., Yara Insurance DAC og If P&C Insurance Holding Ltd. innen 2 – to – uker etter forkynnelsen av denne kjennelsen.»**

- (6) Lagmannsrettens flertall la til grunn at de skriftlige forklaringene som er fremlagt, var omfattet av taushetsplikten til de advokatene som hadde medvirket til utarbeidelsen av forklaringene. Flertallet mente fremleggelsen innebærer at det er gitt et samtykke til opphevelse av advokatenes taushetsplikt. Når det er gitt et slikt samtykke, må det også omfatte det omtvistede underlagsmaterialet, som dermed må legges frem. Flertallet viste i denne sammenheng til Rt-2009-1204.
- (7) Lagmannsrettens mindretall mente at fremleggelsen av forklaringene ikke kan tolkes slik at Bibby kan anses å ha samtykket til fremleggelse av det omstridte materialet.
- (8) *Bibby Transport Ltd.* har anket lagmannsrettens kjennelse til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens generelle lovforståelse. Det er i korte trekk anført at mannskapets signerte erklæringer ikke er omfattet av advokatens taushetsplikt, jf. tvisteloven § 22-5 første ledd. Dermed kan fremleggelsen av disse heller ikke anses som samtykke til fremleggelse av advokatens håndskrevne notater fra samtaler med mannskapet og interne utkast til vitneforklaringer.
- (9) Selv om mannskapets avgitte vitneforklaringer skulle anses omfattet av advokatens taushetsplikt i henhold til tvisteloven § 22-5 første ledd, anføres det at det ikke er gitt samtykke til fremleggelse av advokatens håndskrevne notater fra samtaler med mannskapet og interne utkast til vitneforklaringer.
- (10) *Yara Insurance DAC, If P&C Insurance Holding Ltd. og Yara Asia Pte. Ltd.* har tatt til motmæle og anført at lagmannsrettens kjennelse er korrekt og at resultatet er riktig. Mannskapets signerte erklæringer er omfattet av bevisforbudet i tvisteloven § 22-5 første ledd, ettersom erklæringene er utarbeidet av advokatene og inneholder opplysninger som ble betrodd til advokatene. Fremleggelsen av disse må anses som samtykke til den underliggende dokumentasjonen.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset etter tvisteloven § 30-6. Anken gjelder lagmannsrettens tolkning av tvisteloven § 22-5, som utvalget kan prøve.
- (12) Utarbeidelsen av de skriftlige forklaringene som er fremlagt for tingretten, er i lagmannsrettens kjennelse beskrevet slik:

«Kort tid etter havariet ga mannskapet 17. august 2017 forklaringer til advokater i det engelske advokatfirmaet IGD som bistår Bibby og Assuranceforeningen Gard. Advokatene stilte spørsmål og tok håndskrevne notater fra samtale. Som del av advokatoppdraget, rensket advokatene de håndskrevne notatene til 'utkast' til forklaringer. Utkastene ble deretter gjennomgått internt i IGD og forelagt Bibby med merknader fra advokatens side. Endelige versjoner av forklaringene ble deretter forelagt mannskapet for godkjennelse og signering via managementselskapet V.Ships, som var teknisk manager for skipet og ansvarlig for bemanningen. I noen tilfeller ble det stilt oppklarings spørsmål til mannskapet via V.Ships. Etter mottak og gjennomgåelse, ble forklaringene ('statements') datert og signert av mannskapet.»

- (13) Beskrivelsen bygger på opplysninger gitt av Bibby, men ankeutvalget legger til grunn at de faktiske forholdene i denne sammenheng er uomstridt.
- (14) Det som er fremlagt for tingretten, er ordinære skriftlige forklaringer om faktiske forhold, der hver enkelt forklaring er signert av den personen som har avgitt forklaringen. Selv om advokater har hatt en sentral rolle ved utarbeidelsen av de skriftlige forklaringene, må det forstås slik at formålet med utarbeidelsen har vært at de skulle gjøres tilgjengelig for andre enn selskapet og selskapets advokater. Ankeutvalget kan da ikke se at selskapet ved å gjøre forklaringene tilgjengelig, slik det er skjedd ved fremleggelsen for tingretten, kan anses å ha lagt frem materiale som i utgangspunktet er omfattet av advokatenes taushetsplikt. Fremleggelsen bygger dermed ikke på at det er gitt noen form for samtykke til opphevelse av taushetsplikten. Det foreligger således heller ikke noe samtykke som kan ha betydning for plikten til å fremlegge andre dokumenter.
- (15) Lagmannsrettens kjennelse bygger etter dette på en uriktig lovtolkning. Da det med riktig lovtolkning bare er ett mulig resultat, har ankeutvalget grunnlag for å treffe ny avgjørelse. Utvalgets avgjørelse går dermed ut på at begjæringen om bevis tilgang for så vidt gjelder de omtvistede dokumentene, ikke tas til følge.
- (16) Anken har ført frem, og Bibby Transport Ltd. må tilkjennes sakskostnader for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett, jf. tvisteloven § 20-8 andre ledd andre punktum. Ankende part har krevd dekket salær med 12 000 kroner for tingretten, 60 000 kroner for lagmannsretten og 72 000 kroner for Høyesterett, til sammen 144 000 kroner. I tillegg kommer rettsgebyr for anken til lagmannsretten og anken til Høyesterett, til sammen 13 800 kroner. Kravet tas til følge.
- (17) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Begjæringen om bevis tilgang for så vidt gjelder advokatenes håndskrevne notater og utkast til skriftlige vitneforklaringer tas ikke til følge.
2. I sakskostnader for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett betaler Yara Insurance DAC, If P&C Insurance Holding Ltd. og Yara Asia Pte. Ltd. én for alle og alle for én til Bibby Transport Ltd. 157 800 – etthundreogfemtisjutusenåttehundre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Arne Ringnes
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)

Dokumentet er i samsvar med originalen:
Fredrik Lied Lilleby